

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kovács P. Zoltán ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, Albáné dr. Feldmájer Livia ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2007. szeptember 17. napján meghozott, 27.P.24.582/2006/14. számú ítélete ellen az alperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.000 (hatezer) forint másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 24.000 (huszonnégyezer) fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes képmás és jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy ...-i Híradójában egy illegális húsforgalmazásról szóló műsor részben a felperes engedélye és hozzájárulása nélkül közölt egy, a felperest disznóvágás közben ábrázoló képsort, azt a hamis látszatot keltve ezzel, mintha az adásban utalt fekete húspiachoz a felperesnek is köze lenne. Kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 8 napon belül, a fenti műsorával azonos adásában közölje az ítélet rendelkező részét és 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 forint kártérítést, valamint ezen összeg után 2006. június 26. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatot, továbbá 25.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Az ítélet indokolásában ismertetette a Ptk. 75. § (1) bekezdésében, a Ptk. 78. §-ában és a Ptk. 80. §-ában foglaltakat, valamint a bizonyítási eljárásra vonatkozó Pp. 164. § (1) bekezdésében és a Pp. 206. § (1) bekezdésében írt szabályokat. Megállapította, hogy a keresettel érintett alperesi adás illusztrációjaként a felperesről közölt felvételen a felperes egyértelműen felismerhető, a nézők által beazonosítható volt, amit megerősített a kép egyedi jellege, a felperes helyi és országos szinten is fennálló társadalmi ismertsége. Rámutatott, hogy a felperes közszereplő, az alperes azonban a róla készült képet mégsem jogszerűen használta fel, mivel a felperes nem járult hozzá, hogy egy korábbi nyilvános eseményről szóló tudósítás illusztrációjaként közölt nyilvános felvételét egy másik, nem a korábbi nyilvános eseményről tudósító híradás illusztrációjaként használják fel. Megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a felperesről készült felvételt nem a felperest bemutató műsorhoz használta fel, hanem személyét egy a társadalom által elítélt és az emberek egészségét veszélyeztető eseménnyel hozta összefüggésbe, a felperest abban a hamis színben tüntette fel, hogy ő is egy az adásban említett fekete vágók közül. E körben külön is rámutatott, hogy az alperesi adás a felperes képmását éppen olyan szöveg elhangzása közben mutatta, amely szerint az illegális húsvágást végzők közül nem mindenki bukik le. Ezért a Ptk. 84. § (1) bekezdés a.) pontja alapján megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes képmás védelméhez fűződő személyiségi jogát és jóhírnevét, továbbá a Ptk. 84. § (1) bekezdés c.) pontja szerint rendelkezett az elégtételadásról.

A nem vagyoni kártérítés körében a Ptk. 339. § (1) bekezdésére, valamint a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdésére hivatkozással külön tanúbizonyítás nélkül is köztudomású tényként fogadta el, hogy a felperes megítélése szűkebb lakókörnyezetében és választóközterében hátrányosan változhatott, és a felperest az alperesi adás miatt a helyi önkormányzati választáson kényelmetlen helyzetek érthették. Értékelte, hogy a felperes nem bizonyított konkrétan megvalósuló, személyét ért sérelmeket, így a kárigény alapjául csupán ezek bekövetkezésének és a felperesről kialakult kép hátrányos befolyásolásának lehetőségét vette alapul. A kártérítési összeg meghatározásánál figyelembe vette, hogy a felperesbe vetett állampolgári bizalom - tekintettel arra, hogy újráválasztották - nem ingott meg, azonban társadalmi elfogadottságát ronthatta a sértő közlés. Mérlegelte, hogy az alperes éppen az önkormányzati választásokat megelőzően, a felperes választóközterét, ... Megyét külön is kiemelve hozta összefüggésbe a felperest egy, a közvéleményt foglalkoztató és az emberek egészségét veszélyeztető cselekménnyel. Értékelte ugyanakkor, hogy a felperes az adásban rövid ideig volt látható, továbbá figyelembe vette, hogy az elégtételadás folytán a felperes a nyilvánosság előtt is tisztázhatja magát. Ilyen mérlegelés alapján a felperes által igényelt 500.000 forint nem vagyoni kártérítés helyett 200.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest, amely után a Ptk. 360 §-ára utalással ítélte meg a Ptk. 301. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű kamatot.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság a felperes jóhírnev megsértésének megállapítása iránti kereseti kérelmét és nem vagyoni kárigényét teljes egészében utasítsa el.

Indokolásában elismerte, hogy a tárgybeli képsor leadásával valóban megsértette a felperes személyiségi jogát, azonban tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt is megállapította, hogy ezzel azt a hamis látszatot keltette, mintha a felperesnek köze lenne

a fekete húspiachoz. Álláspontja szerint az egész riportból egyértelműen megállapítható, hogy a felperesnek semmi köze nincs a feketevágáshoz és nyilvánvaló, hogy csupán illusztrációként került a néhány másodperces képsor leadásra.

Hangsúlyozta, hogy a felperes kártérítési igénye minden alapot nélkülöz és az elsőfokon megállapított kártérítési összeg rendkívül eltúlzott, mivel igazolta, hogy a riport leadását követően a felperes nemcsak önkormányzati képviselő, hanem alpolgármester is lett, így ebből is megállapítható, hogy megítélése nem romlott és erkölcsi kár nem érte.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint egyértelmű, hogy az alperes nem illusztrációként használta fel képmását, mivel ebben az esetben ezt írásban, vagy szóban jelezni kellett volna, illetve ki kellett volna takarni az arcát. Hangsúlyozta, hogy az alperesi adást főműsoridőben közvetítették, ezért azt több millió ember láthatta. Tévesnek tartotta azt az alperesi érvelést, miszerint alpolgármesternek történő megválasztása igazolja, hogy nem érte érdeksérelem, ugyanis többlet-erőfeszítésébe került, hogy az önkormányzati választásokat megelőző időszakban az őt ért kár elhárítsa.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően csupán a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között, a jóhírnévsértés és a nem vagyoni kártérítés körében bírálhatta felül.

Ebben a körben eljárva a másodfokú bíróság az alperes fellebbezését alaptalannak találta a következők szerint.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás eredményeként a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogi következtetése, döntése is helytálló, azzal a másodfokú bíróság teljes egészében egyetértett.

A másodfokú bíróság az alperesi fellebbezésben foglaltak alapján az alábbiakat emeli ki:

A sajtóról szóló 1986. évi II. törvény szerint mindenkinek joga van arra, hogy tájékoztatást kapjon szűkebb környezetét érintő kérdésekben, ugyanakkor a sajtót a hiteles, pontos és gyors tájékoztatásról való gondoskodás kötelezettsége is terheli, amely nem sértheti más személyhez fűződő jogát.

A Ptk. 75. §-a általános védelemben részesíti a személyhez fűződő jogokat, a legjelentősebbeket külön is nevesítve. A Ptk. 78. §-a alapján a személyhez fűződő jogok védelme a jóhírnév védelmére is kiterjed, amelynek sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A valóság hamis színben feltüntetése sokféle módon történhet, például tények megtévesztésre alkalmas csoportosításával, egyes lényeges tényállási elemek elhallgatásával, rejtett utalásokkal, önkényes értelmezésre okot adó megfogalmazással.

A hírnév a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti. A jóhírnév sérelmének megállapítására valótlan és a személy hátrányos megítélését kiváltó közlés alkalmas.

A Fővárosi Ítéltábla mindenekelőtt arra mutat rá, hogy közszereplő képmását is csak akkor lehet szabadon felhasználni, ha a felvétel és a közlés módja nem sért személyhez

fűződő jogokat. Jogszerűtlen a felvétel felhasználása, ha azt az eredeti kontextusából kiragadva, a jogosult hozzájárulása nélkül más tartalmi összefüggésben, személyiségi jogot sértő módon mutatják be. Mivel az alperes maga is elismerte, hogy jogszerűtlenül használta fel adásában a felperesről készült felvételt, a továbbiakban azt kellett eldönteni, hogy a képmással való visszaélés a felperes jóhírnevét is sértette-e.

E körben eljárva a másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes hozzájárulásával rögzített felvétel egy legális disznóvágásról készült, az alperes ugyanakkor az eredeti képsornak teljesen más értelmezést adott azzal, hogy azt a feketevágásokról és az illegális húspiacról szóló riportba vágta be. Osztotta ezért a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a felvétel jogosulatlan felhasználása alkalmas volt arra, hogy az átlagnézőben azt a hamis látszatot keltse, miszerint a felperes egyike az adásban említett illegális húsvágást végzőknek. A felperes személyének ilyen hamis színben történő feltüntetése társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolhatja, különös figyelemmel arra, hogy a politikus közszereplőktől fokozottan elvárható a jogkövető magatartás, míg a feketevágás a társadalom által nyilvánvalóan elítélt, jogellenes tevékenység. Téves az az alperesi hivatkozás, miszerint kiderül a riportból, hogy a felperest ábrázoló felvétel csupán illusztráció, mivel egyrészt ilyen, az eredeti tudósítástól lényegesen eltérő szövegkörnyezetben történő felhasználáskor még az illusztrációként történő bemutatáshoz szükség lett volna a felperesi hozzájárulásra, másrészt - figyelemmel a sajtót terhelő pontos tájékoztatási kötelezettségre - jelezni kellett volna, hogy a képsorok csak illusztrációként szolgálnak. Minderre figyelemmel helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a felperes jóhírnevét is megsértette képmás védelméhez fűződő joga mellett.

A felperes által igényelt nem vagyoni kártérítés körében - figyelemmel a Ptk. 339. §-ára és a Ptk. 335. § (1) és (4) bekezdésére - a kártérítés általános szabályaiból kiindulva annak bizonyítása volt szükséges, hogy az alperes által elkövetett jogellenes és felróható magatartás okozott-e a felperes számára olyan hátrányt, amelynek ellensúlyozására a nem vagyoni kár megtérítése indokolt. Az elbírálás körében értékelni kellett az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB határozatát és a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján kialakult bírói gyakorlatot.

A nem vagyoni kártérítéssel kapcsolatban elsősorban azt kell vizsgálni, hogy a sérelmezett magatartás mennyiben járt olyan jogkövetkezménnyel, hogy az adott személyről kedvezőtlen értékítélet alakuljon ki, és ez mennyiben hatott ki társadalmi megítélésére. A kártérítés mértékének megállapításánál figyelembe kell venni az eset összes körülményeit, köztük elsősorban a jogsértés tárgyi súlyát és a jogkövetkezményeket.

Nem vagyoni kár esetén az elszenvedett sérelem és annak mértéke általában nehezen bizonyítható, azonban a Legfelsőbb Bíróság több döntésében rámutatott arra, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben nem vagyoni kártérítés megítélésére nemcsak akkor van lehetőség, ha a sérelmet szenvedett személy tételesen igazolja nem vagyoni hátrányait, a bíróság ugyanis a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján külön bizonyítás nélkül elfogadja az olyan hátrány bekövetkeztét, amely köztudomású ténynek tekinthető (BH 2000.302., BH 2002.135., BH 2004.103.).

A nem vagyoni kártérítés körében a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság által mérlegelt körülményekkel és kifejtett indokokkal. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy egyéb bizonyíték hiányában is köztudomású tényként fogadható el, hogy az

általános közfelfogás szerint elítélt, jogellenes magatartás valótlan állítása miatt a felperes társadalmi megítélése olyan hátrányosan változhatott meg, amelynek kompenzálásához nem vagyoni kártérítés szükséges.

Téves az az alperesi hivatkozás, hogy a felperes újraválasztása és alpolgármesteri megbízatása bizonyítja, hogy nem érte nem vagyoni hátrány a felperest. Önmagában ugyanis az a tény, hogy felperest korábbi tisztségén túlmenően alpolgármesternek is megválasztották, nem igazolja, hogy a felperes a műsor miatt ne került volna kellemetlen élethelyzetbe és ne kényszerült volna magyarázkodásra, így elfogadható az a felperesi érvelés, hogy újraválasztása érdekében a korábbiakhoz képest többet kellett tennie a kampány során. Helytállóan mutatott rá e körben az elsőfokú bíróság, hogy a felperes társadalmi elfogadottsága megválasztásától függetlenül is csökkenhetett.

A kártérítés összezszerűsége vonatkozásában az alperes ezen túlmenően nem hivatkozott olyan körülményre, amely a felülmérlegelést indokolta volna, ezért a jogsértés súlyára, nyilvánosságára és a kialakult gyakorlatra tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a nem vagyoni kártérítés összegét, az eltúlzottnak semmiképpen nem tekinthető.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése, valamint a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét - annak helyes indokaira utalással - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési eljárásban felmerült perköltségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott, figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése foglaltakra.

Az Itv. 62. § f.) pontja szerint le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről szóló rendelkezés az Itv. 38. § (1) bekezdésén és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2008. március 11.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

. Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő